

Achtergronden Stichting Loverendale

Stichting Loverendale was tot 26 juni 2020 eigenaar van de grond van boerderij ter Linde in Oostkapelle (de oudste biodynamische boerderij van Nederland) en van de Wilhelminahoeve in St. Philipsland, samen 163 hectare. De Stichting is in 1964 opgericht om het erfgoed van Marie Tak van Poortvliet te beheren en de biodynamische landbouw te stimuleren.

Stichting Loverendale komt voort uit de Cultuurmaatschappij Loverendale, die in 1926 is opgericht door Marie Tak van Poortvliet (1871-1936). In dit bedrijf bracht ze zes boerderijen onder die zij van haar ouders erfde, ongeveer 200 hectare. Ze was de oudste dochter van liberaal Tweede Kamerlid en later minister Joannus Pieter Roetert Tak.

Marie Tak van Poortvliet voelde zich sterk verbonden met de antroposofie. Toen Grondlegger Rudolf Steiner in 1924 lezingen hield over vernieuwing van de landbouw, wilde Tak van Poortvliet deze methode een forse impuls geven op haar boerderijen.

Ze was niet alleen een pionier op het gebied van een toekomstgerichte landbouw, ook zette ze zich in om een nieuwe economie op de kaart te zetten, gebaseerd op de sociale driegeleding die Rudolf Steiner kort na de Eerste Wereldoorlog presenteerde. Ze schreef onder andere artikelen over de rol van het kapitaal in de samenleving, dat in haar ogen beheerd moest worden door mensen die de geestelijke kwaliteiten bezaten om de winst ten gunste te laten komen van de gemeenschap. Haar eigen kapitaal liet zij na aan de medeoprichters van Loverendale, opdat zij hiermee de biodynamische landbouw verder konden ontwikkelen. In 1964 werd dit kapitaal ondergebracht in de nieuwe Stichting Loverendale, die was opgericht om de impuls van Marie Tak van Poortvliet door te dragen en haar nalatenschap te beheren. Stichting Loverendale gaf de gronden in erfpacht uit aan een gemeenschap van boeren en was tevens betrokken in de exploitatie van de aan haar toevertrouwde bedrijven.

Loverendale heeft in zijn bijna 100-jarige bestaan ups en downs gekend. Van de oorspronkelijke zes boerderijen en 200 hectare van de familie Tak is in de stichting alleen boerderij Ter Linde met 80 hectare over. De crisis van de jaren 30 en de Tweede Wereldoorlog brachten het bedrijf aan de rand van de afgrond, maar in de jaren 60 beleefde het hoogtijdagen. Half alternatief Nederland at toen Loverendale brood.

In 2000 kreeg Loverendale het beheer toevertrouwd over de Wilhelminahoeve in St. Philipsland. Via vererving had Ineke van Strien (1950) deze boerderij van 80 hectare begin jaren 90 in bezit gekregen. Haar grootvader was er in 1903 als boer gestart. Net als Marie Tak van Poortvliet had ze geen kinderen en was ze een bevlogen antroposofe die zeer hechtte aan BD landbouw. Ook zij bestemde haar boerderij daarom voor deze vorm van landbouw. Ze verkocht het bloot eigendom aan Stichting Loverendale en behield zelf het vruchtgebruik.

Door verschillen van inzicht bij de exploitatie van de twee boerderijen is gezocht naar een nieuwe organisatievorm en die is gevonden door te fuseren met Stichting BD Grondbeheer. Hierbij draagt Ineke van Strien haar recht op het vruchtgebruik over aan BD Grondbeheer. Boerderij Ter Linde en de Wilhelminahoeve worden eigendom van Stichting BD Grondbeheer en onafhankelijk van elkaar in erfpacht uitgegeven.

De Wilhelminahoeve, een gemengd bedrijf met akkerbouw en vee, zal in erfpacht worden uitgegeven aan Pim Clotscher. De boeren die samen de Loverendale boerderijen runden, Tim Moerman en Jaco Burgers, worden per direct erfpachter van Ter Linde, een gemengd bedrijf met een boerderijwinkel en een boerderijcamping. Moerman is ook fruitteler op de naastgelegen Boomgaard ter Linde. Moerman en Burgers streven ernaar om van akkerbouw, veehouderij en fruitteelt een mooi geheel te maken in samenhang met natuur, water en landschap. De impuls die Marie Tak van Poortvliet gaf om de biodynamische landbouw te ontwikkelen, blijft voortleven.

Nadere informatie:

Stichting Loverendale, Maria van Boxtel, 06 535 93 188, mvanboxtel@landco.nl